

וורפל: רע לי. כל כך רע לי. אף פעם לא הרגשתי כל כך רע. אני מרגיש כאילו הראש שלי מלא מים. הוא הולך להתפוצץ מהלחץ במוחי. אולי זו רק הרעלת ניקוטין... למה לא? רק אתמול עשיתי איהאלאציה, ואמרתי לאלמה: אל תדאגי, זה רק... הרעלת ניקוטין. אבל אני חושש שזה לא זה. זה חייב להיות משהו אחר. האצבעות שלי צהובות מניקוטין. הן צהובות. ואני עיוור... אני לא יכול לראות יותר... אני יודע למה... זה מפני ש"עיניי הפכו למקור דמעה..." אני יהודי מכוער בעל רגליים עקומות עם אצבעות ניקוטין ועיניים דומעות, חריצי-עיניים דומעות ללא הרף - קראתי את זה ביומן שלה! ואולי היא צודקת. אלמה תמיד צודקת. אתה לא יכול לרמות אותה. אני מקווה שלא יצטרכו להוציא את הילד המיסכן שלנו מקברו. הילד היפה הזה! הוא באמת ריגש אותי. אהבתי אותו כל כך. למרות שהראש שלו היה מלא מים. לפחות זה הוכיח שאתה הילד שלי, ולא של וואלטר. זו עדות מוצקה!

זה יום בו ילד נולד אל העולם

האילנות קדים ומברכים אותנו

בן יולד אל חיק חיינו בבלותם

נשמת אדם חדש תחיה עימנו

לפחות היא לא הפילה אותך. אני מדוכא. אני מדוכא באופן עלוב ביותר. זה גובל בחוסר אונים מוחלט. בחולשה. אינאונים רוחני, חוסר יכולת לחשוב. חרדה. מבול של אסוציאציות מציף את מוחי... אני לא מסוגל לפקח עליהן

יותר... אלוהים, מה קורה לי? אני מאבד את כוחי... אני מאבד את היכולת לחשוב. אני באמת נעשה חסר אונים? אימפוטנציה נפשית? אני עדיין חייב.. אני לא יכול.... אני לא רוצה... להכנע... תוהו ובוהו כזה. כאוס שורר בראשי. אוקיינוס של כאוס מטביע אותי!

זה יום בו ילד נולד אל העולם

האילנות קדים ומברכים אותנו---

זה גרוע. זו שירה גרועה. שירה של ניקוטין. חוכמה של קופסת גפרורים. מילים מימיות. ממוסמסות. לא מדוייקות. לא מתאימות. מטושמשות. פתגמיות. שטחיות! אני ליצן עלוב, מלליין במילים. אנה! גוקי! מושיע שלי. אני נתתי לה חופש... בעולם שהיה ונעלם. "העולם של אתמול". גן עדן אבוד. שלא ישוב לעולם. (שר: Sometimes I feel like a motherless child... לחץ דם 160 על 80. לחץ גבוה מדי. חייב להפסיק לעשן מיד. שום דיוק בתאור רגשות דקים... אוחחח! (דוחס דף נייר לכדור ומשליכו.)

מינזר מיזרח אסייתי. נזירים מופיעים ומבקשים מאיתנו לחלוץ נעליים בכניסה. אנחנו מקבלים סנדלי קש נוחים באופן מפתיע, שמחמיאים לרגליים שלנו. נכנסים לגן המינזר. צמחים ענקיים גדלים פרא. שביל צר מתפתל בין עשבים גבוהים, מטפסים וצמחיה עבותה. נחשים גדולים חוצים את השביל בזחילה. אינספור נחשים. מזנקים קדימה, או רובצים בחוסר תנועה. למרבה ההפתעה, הנזירים מניחים לנחשים להכיש אותם. בשקט, ובלי התרגשות. גם אני. אבל אני מלא פחד ואני מקבל את זה רק מתוך נימוס, כאורח שידע להתנהג יפה. אני משתדל להתנהג בהתאם לצופן הסודי של הנזירים. מוחי עוד לא די נגוע עד כדי שארשה לעצמי

לדרוך על ראשו של נחש, למרות שאני משתוקק לעשות זאת.

ומעבר לכל זה - ישנו המצב הנוכחי. פראג נכבשה על ידי הגרמנים. זה עוד סיוט שטני. אחותי חנה לכודה שם. היא אחרה את הרכבת. איפה אישן הלילה וארגיש בבית? אני לא יכול לראות יותר את אוסטריה כביתי. אני מרגיש שם זר. איפה הבית שלי? בפראג? אני לא יכול לחזור לפראג. אין לי מקום בעולם לאן ללכת. אני זר בחזקה שלישית: כבוהמי בין האוסטרים, כאוסטרי בין הגרמנים וכיהודי בכל מקום בעולם. לונדון? מי צריך אותי בלונדון? אנה? זאת הגלות, הטעם המר של הגלות. אין לי הכוח אפילו להתחיל לדמיין את זה. על אחת כמה וכמה - להתעמת עם זה במציאות. אבל היום יבוא. זה בלתי נמנע. ואז יהיה לנו זמן. שפע של זמן...

מה עלי לעשות? - להתאבד. להתאבד? היא אפילו לא רצתה ללכת ללווייה של הורוואת. היא אסרה על כך. למה? אחרי ככלות הכל הוא נראה כמעט חי, שם בין כל הפנים הצהובים, האפורים ירוקים של כל המהגרים שנאספו בחדר המתים. למען האמת הוא נראה הכי בריא מכולנו... אני לא מסוגל לעשות את זה. אני פוחד לעשות את זה...

הו אלוהים! קרע אותי לגזרים!

אני עודני ילד, פשוט ילד.

ואני מעז לשיר.

ואני קורא לך בשם.

ואני קורא בשמם לדברים!

הו, אלוהים! קרע אותי לגזרים!

מה זה העונג העמום והאומלל הזה?

אני לא ראוי לדם הזולג מפצעידך.

כן, כן. אני חייב להתאבד. אני חייב! אבל אני פוחד נורא לעשות את זה. אני לא יכול לסבול את המראה של קנה האקדח שנלחץ לראשי... זה עדיין הראש שלי! יהיה יותר קל לבלוע רעל. רעל, כן. אבל אין לי שום רעל... - במקום זה אני מוצא את עצמי במעצר! קצין המשטרה מדפדף בתיק שחור ענק במשך כל הנצח. האם זה לא אני שהופעתי על עמוד השער של "פארי מאץ"? "אחד הסופרים הגדולים בני זמננו". זה אני!-אני פוחד שלא אשרוד את הרגעים האלה, גם אם הם כבר עברו. אני עומד להתעלף. אבל האם זה הגיוני שמישהו שלא עשה שום דבר יתעלף? אמרתי לך: ההגבלות של חוק ההגירה לא חלות עלי. המעצר שלי כאן הוא טעות. טעות איומה. למה זימנת אותי לבית המשפט הזה, פראנץ קפקא? אני עומד למישפט באחד הסיפורים שלך? אני לא מקק. אני לא "ק". אני רוצה לקרוא את "אמריקה". הה! אפילו בפראגמנטים שלך אתה הרבה יותר טוב מבנו של הסוחר מצפון גרמניה. בשבילי אתה הזוכה האמיתי בפרס נובל, ולא הוא! לא התומאס מאן הזה! שלחתי לך זר וורדים גדול, ואת הרומן שלי "וורדי". זה היה הספר האחרון שבו נגעת לפני המוות. לפני שהשתעלת את עצמך למוות. בגיל ארבעים אין די בחלום בלבד כדי להזין בן-אדם. אפילו אמן-רעב לא יכול לסבול כל כך הרבה זמן.

אני מצפה להוצאתי להורג. אני אלבש במיוחד לארוע את חליפת הקטיפה השחורה שתפר לי חייט איטלקי. ברור שאני לא לבד! מובן מאליו שהחדר איננו ריק. חבר לצרה משמש לי כחברה. אני חושב שזהו אגון ארווין קיש. גם אותו יערפו. את קארל קראוס, התיפלץ המכוער הזה, בוודאי יוציאו

להורג ביריה. והרגשה פנימית עמוקה אומרת לי שזה מגיע לו יותר מאשר לי. (שם את ידיו על ראשו) אהההה! ידעתי שכך יהיה. ידעתי! יש עולם אחר. עולם הרוחות. "רק לפעמים אדוני, רק לפעמים." עונה הרוח. מה הוא עושה עכשיו? הוא מתחיל לגלח אותי! אני חושב שאני מכיר אותו. זהו פועל לשעבר שנפל מגג. תחושה חזקה של נזק נגרמת על ידי המתים. אינטימיות. ודרך האינטימיות - אור. ותמורה. ריח. תהלכות שעוברות. צללי העבר. ארנסט לוביטש. אריך פון שטרוהיים. פריץ לאנג. ברט ברכט. פרד אסטייר. אבל למה?! ואיפה? ולאיזה צורך? שינה. תנומה כבדה. אקסטזה. הריחוף היה לשוא. התמכרות לניקוטין? (מניח את ידו על חזהו) והכאב הזה... הכובד הזה... הלחץ הזה בחזה שלי... אני מקווה שזה יקרה לי בשינה. מבלי שארגיש שום דבר.

היטלר נכנס. הוא שברירי וזקן ככל שהוא עשוי להיות. החנות שלו פתוחה, ואפשר לראות את האיבר שלו. זה מפחיד להתבונן בו. והוא שואל אותי: "שמת לב?" ולפני שאני מספיק להשיב, הוא מתחיל לגדול, והוא הופך פתאום לגבר צעיר ומוצק. והוא מתנפל עלי ומכה אותי בתור עונש. - אני אדם מבוגר. אני אדם מבוגר! זו לא אשמתי! אילם הוא האדם! אני לא הייתי חוזר אלמלא האנשים ברחוב הכירו אותי על פי תווי הפנים שלי. אני אדם מבוגר!

נשיקת פרידה נשקתי לך

ובידך אוחז, קודח והוזה

ופעם אחר פעם אני מזהיר אותך:

הזהרי מזה וגם מזה.

אילם הוא האדם.

מתי יצפור קטר

הצופרים ישמיעו את קולם

מה שהיה לנו נגמר

לבי אומר שלא אראך עוד לעולם.

מילים שלא אמרנו לא נאמר

אילם הוא האדם.

וזאת אדע: אם לי תאבדי - בלי כוח

אמות, אמות, אמות - לבי ישן

ואבקש עם זאת לעוף, לברוח

אלי, כמה אכמה סיגריה לעשן

אילם הוא האדם.

הלכת.

אני תועה ברחובות הכרך, חנוק בכי מר

אביט סביבי תוהה, חדל אישים

כי אין דמעות אשר יוכלו לומר

- 7 -

מה שאנחנו באמת חשים.

מת הזמן בשיר, הכאב לא תם

אילם הוא האדם.

- 7 -

- 10 -

- 10 -